

معماری بومی مناطق کوهستانی و معتدل ایران

مجموعه مقالات درسی دانشجویان کارشناسی ارشد معماری
دانشگاه آزاد اسلامی قزوین

زیرنظر: دکتر حسین سلطان زاده

پدید آورندگان:

حسین سلطان زاده، قربان افشار، سید احمد باقری، زینب صالحی، فاطمه دادفر، ندا
علیخانی، ملیحه حمیدی، پریچهر معافی غفاری، سارا فقیهی، مرضیه طالبی، شیوا کفائی
شیرازمنش، نگین ایرانی، ندا بهرامی صالحلو، ریحانه حسین زاده، منصور قویدل، نگار
اشرفی، سیده مهسا موسوی.

عنوان و نام پدیدآور: معماری بومی مناطق کوهستانی و معتدل ایران: مجموعه مقالات درسی دانشجویان کارشناسی ارشد معماری دانشگاه آزاد اسلامی قزوین / پدیدآورندگان: حسین سلطان زاده و.....
[و دیگران] : زیر نظر حسین سلطان زاده.
مشخصات نشر: تهران، چهار طاق، ۱۳۹۰.
مشخصات ظاهری: ۱۲۰ص: مصور، نقشه، جدول؛ ۲۹*۲۲ س. م.
شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۹۵۴۲۶-۸-۳ ریال: ۴۲۰۰۰
وضعیت فهرست نویسی: فیا
عنوان دیگر: مجموعه مقالات درسی دانشجویان کارشناسی ارشد معماری دانشگاه آزاد اسلامی قزوین.
موضوع: معماری بومی -- ایران.
شناسه افزوده: سلطان زاده، حسین، ۱۳۳۵.
شناسه افزوده: دانشگاه آزاد اسلامی واحد قزوین.
رده بندی کنگره: ۷۲۰/۹۵۵ NA ۱۳۸۰ / م ۵۷ ۱۳۹۰
رده بندی دیویی: ۷۲۰/۹۵۵
شماره کتابشناسی ملی: ۲۵۹۵۴۲۶
عنوان به انگلیسی: VERNACULAR ARCHITECTURE OF MOUNTAINOUS & TEMPRATE ZONE

انتشارات چهار طاق

عنوان کتاب: معماری بومی مناطق کوهستانی و معتدل ایران
زیر نظر: دکتر حسین سلطان زاده
ناشر: انتشارات چهار طاق
صفحه آرا و ویراستار: مهندس مرضیه طالبی
طرح جلد: مهندس شیوا کفائی شیراز منش
چاپ و صحافی: چاپ کهن
سال انتشار: ۱۳۹۰
نوبت چاپ: اول، ۱۳۹۰
شمارگان: ۵۰۰ نسخه
قیمت: ۴۲۰۰۰ تومان
شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۹۵۴۲۶-۸-۳

کلیه حقوق چاپ و نشر برای ناشر محفوظ است

مرکز بخش و فروش: تهران، خیابان انقلاب، خیابان ۱۲ فروردین، پلاک ۳۱۶، انتشارات پیام، تلفن: ۰۲۱-۶۶۴۰۹۵۳۱

انواع فضاهای معماری تحت تاثیر عوامل بسیار متعددی شکل می گرفته اند که یکی از مهمترین آن ها، پدیده های محیطی و اقلیمی است. با توجه به اینکه این دسته از پدیده ها، در انواع فضاها، به ویژه در طراحی و ساخت فضاهای سکونتگاهی بسیار نقش داشته اند که بررسی آن ها می تواند هم در عرصه شناخت معماری ایرانی سودمند باشد و هم در زمینه یافتن راهکارهایی از تجربه های گذشته، برای استفاده امروز مورد استفاده قرار می گیرد. در برنامه نوشته شده برای طرح معماری (۲) در مقطع کارشناسی ارشد، اشاره شده که لازم است یک موضوع یا مفهوم انتخاب شود و مبانی نظری آن تدوین گردد و سپس طراحی بر اساس آن انجام شود، به همین سبب بر اساس یک برنامه از پیش اندیشیده شده، چند موضوع برای انجام بررسی های اسنادی به دانشجویان طرح (۲) پیشنهاد شد که به سبب جنبه های اسنادی چندان مورد توجه آنان قرار نگرفت و به پیشنهاد دانشجویان، موضوعی با بررسی میدانی در زمینه معماری بومی ایران انتخاب شود. پس از بحث و مشورت، دانشجویان بررسی بر روی یک سکونتگاه قدیمی و بومی را انتخاب کردند و از آن محل بازدید به عمل آوردند و به بررسی معماری بومی آن محل پرداختند.

در شماری از سکونتگاه ها امکان استفاده از نقشه های موجود که توسط برخی نهاد های فرهنگی یا حرفه ای تهیه شده بودند، فراهم گردید ولیکن در چند سکونتگاه مانند شه میرزاد و چاله نیز نقشه ها ی بناها یافت نشد و دانشجویان، به صورت شماتیک، نقشه های شماری از واحدهای مسکونی را برداشت کردند که این نکته در متن مقاله و زیرنویس نقشه مورد اشاره قرار گرفته است و در مواردی که نقشه هایی از نهاد های فرهنگی و حرفه ای تهیه شده بود، برای ایجاد یک زبان و بیان مشترک، دوباره ترسیم شده اند و در زیرنویس نقشه ها به ماخذ اصلی تهیه نقشه نیز اشاره شده است.

هدف از انجام این تحقیق، افزون بر شناخت معماری سکونتگاه هایی که غالباً کمتر شناخته شده اند، توجه به چگونگی روش ها و راه حل های طراحی فضاهای معاصر با رویکرد معماری بومی نیز بوده است، ضمن آنکه دانشجویان محترم که غالباً سابقه چندانی در انجام تحقیق نداشته اند، با انجام یک تحقیق محدود و چگونگی تدوین آن نیز آشنا می شوند و این فعالیت می تواند آنان را در انجام فعالیت های پژوهشی آینده، یاری رساند. نکته بسیار ارزشمند و جالب توجه این است که این فعالیت فوق برنامه درسی به عنوان فعالیت پژوهشی در مراحل که به یک مقاله ساده تحقیقی منجر می شود، به صورت داوطلبانه توسط دانشجویان صورت می گیرد و در مواردی

پیش آمده که دانشجویی به دلیل اشتغال فراوان، امکان انجام تحقیق را تا مراحل پایانی آن نداشته، این کار را انجام نداده است. نکته مهم دیگر این است که دانشجویان تمایل داشتند که پژوهش خود را با بررسی میدانی بر روی یک سکونتگاه کم شناخته شده، انجام دهند که ضمن تمرین فرآیند پژوهش و آشنایی با برخی از خصوصیات معماری بومی، نتایج حاصل از کار پژوهشی آنان بتواند برای جامعه حرفه ای و دانشجویی تا حدودی سودمند باشد و حاصل کار در دسترس جامعه علمی قرار گیرد.

تا کنون چهار جلد از این مجموعه مقاله ها منتشر شده است که سه جلد آن توسط دانشگاه آزاد اسلامی واحد قزوین و یک جلد آن توسط دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی منتشر شده است و سه جلد دیگر آن (دو جلد در دانشگاه آزاد اسلامی قزوین و یک جلد در دانشگاه آزاد اسلامی تهران مرکزی) در دست انتشار است و این مجموعه هشتمین شماره از مجموعه مقالات معماری به شمار می آید که به بررسی خصوصیات معماری مسکونی سکونتگاه های واقع در نواحی کوهستانی و معتدل اختصاص یافته است. در ضمن به سبب پاره ای از محدودیت ها و فرآیند طولانی اداری - پژوهشی برای انتشار چنین مجموعه هایی از سوی مراکز آموزشی، دانشجویان تصمیم گرفتند که خود نسبت به انتشار آن اقدام نمایند در خاتمه لازم است از زحمات همه دانشجویان برای کمک به یکدیگر جهت ساماندهی این پژوهش به ویژه سرکار خانم مهندس مرضیه طالبی برای بررسی نهایی مقاله ها و سرکار خانم مهندس شیوا کفائی شیراز منش و سرکار خانم مهندس ریحانه حسین زاده برای طراحی جلد سپاسگزاری نمایم.

دکتر حسین سلطان زاده
دانشیار دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی

فهرست مطالب

۱.....	معماری بومی چاله / قربان افشار / سید احمد باقری
۱۱.....	معماری بومی سرکان / زینب صالحی، فاطمه دادفر
۲۱.....	معماری بومی کلج / ندا علی خانی
۲۹.....	معماری بومی کنگ / ملیحه حمیدی
۳۶.....	معماری بومی خیارج / بریچهر ممافی غفاری
۳۹.....	معماری بومی قروه / سارا فقیهی
۶۱.....	معماری بومی شهمیرزاد / مرضیه طالبی، شیوا کفائی شیراز منش
۷۳.....	معماری بومی کلمه / نگین ایرانی
۸۵.....	معماری بومی لنگرود / ندا بهرامی صالحلو، ریحانه حسین زاده
۹۵.....	معماری بومی تالش / منصور قویزل
۱۰۵.....	معماری بومی املش / نگار اشرفی، سیده مهسا موسوی